

Ա. ԳԵՂՐԳՎ ԶՈՐԱՎԱՐ

« Քաջամարտիկ Սուրբ Գեղրդ բարեխօս լեռ
առ Քրիստոս վասմ ամձամց մերոց »:

Շարական

Արդարեւ, Սուրբ մըն է որ մօտաւորապէս տասմերօք դարերէ ի վեր այթամ մեծ ժողովրդակամութիւն վայելած է թէ՝ Արեւելքի և թէ՝ Արեւմուտքի մէջ: Յոյմեր զիմք կոչած են « Մեծ Մարտիրոսը » իսկ ԺԿ. դարէն ի վեր Սր. Գեղրդ Ըկատուած է Ամգլիոյ Պաշտպան (փաքրու) սուրբը:

Ս. Գեղրդ ծմած էր Կապաղովկիոյ Գամբաց զաւառի մէջ, պաղեստիմցի քրիստոնեայ ծմողք մը: Իր երիտասարդ տարիքին մէջ քաջ զիմուոր մը ըլլալով՝ շուտով բարձրացաւ զօրավարութեամ աստիճանին: Երբեւ երեւելի կոմս մաս կազմեց ասպետներու խումբին: Դիոկղետիամոս կայսր հալածամբի հրօվարտակ մը համեց քրիստոնեամերու դէմ: Ս. Գեղրդ այս հրօվարտակը պատէն քաշելով՝ այրեց: Այս քրեական յամցամբ համար ատեամի կած-չուեցաւ, ուր իրեն առիքը տրուեցաւ իր քրիստոնեական հաւատքը խոստովամելու: Նոյն ասեն ալ հեթանոսական կրօմքին ստութիւնը երեւամ համեց: Եւ ապա դատուեցաւ Կայսեր Աթրկայութեամ. այս ամզամ աւելի բուռն սաստկութեամբ պաշտպանեց Քրիստոնի աստուածութիւնը: Ի զուր եղամ կայսեր ողորիչ խօսքերը եւ խոստումները: Վերջապէս Կայսրը զայրացած՝ հրամայեց ծամրազոյմ տամշամբերով չարչարել զայս: Սուրբը Աստուծոյ զօրութեամբ եւ հրաշքով միշտ ողջ մնաց: Կայսրը զարմացած՝ կ'ըստք. - Տակաւին ո՞ղջ են, Գեղրդ: Սուրբը պատասխանեց. Այս, ես եմ, ծառայ Յիսուսի Քրիստոնի Գեղրդ: Շատեր այս հրաշալի դէպքերը տեսմելով՝ դարձի զալով՝ քրիստոնեայ եղամ: Ի վերջոյ արքայական մասմաւոր հրամանագրով 303-ին գլխատնեցին Սուրբը: Իր Օահատակութեմէն ետք, իր մարմինը փխոխառնուեցաւ Պաղեստին, Ռեմլէ քաղաքին մէջ, ուր իր մամկութիւնը անցուցած էր եւ իր ընտանիք ալ շատ սիրուած եւ յարգուած էր: Ս. Գեղրդի մահեմ ետք եւս քազմաքի հրաշքներ զործուեցամ եւ քազմաքի եկեղեցներ կանգնեցամ Սուրբին անունով: Ասորիներու եկեղեցին մէջ Սուրբին Ծխարմերը կը ցուցադրուէին միթշեւ ԺԿ. դար: Հայերս ալ Ռեմլէ քաղաքին մէջ ուղիւնք Ս. Գեղրդի անունով եկեղեցի մը եւ ամէն տարի ուխտագնացութիւն տեղի կ'ունեմայ եւ մատաղներ կը մատուցուին: Ահաւասիկ այս է ամփոփ ծեւով աւանդութեմէն մեզի հասած Ս. Գեղրդի պատմութիւնը: Եւ պիտի հարցուի թէ ո՞ւր կը կայանայ Ս. Գեղրդին այսրամ աշխարհականչակ Սուրբ մը ըլլալու արժամիքը: Որովհետեւ դարերու ըմբացքին իրեն պէս բիւրաւոր Օահատակ սուրբեր եղած են եկեղեցին մէջ, որոնք միայն պատմութեամ անցած են: Իսկ Ս. Գեղրդ կը տարբերի բիւրաւոր Օահատակ սուրբերէն իր Վիշապան քաշագործութեամբը: Ըստ աւանդութեամ, Վիշապ մը աւերներ կը սպասնար քաղաքի մը մէջ: Բնակիչները փրկելու համար քաղաքը կոյս մը զոհաբերած էին Վիշապին կերակուրի համար: Ս. Գեղրդ Աստուծոյ հաւատքով զօրացած սպամնեց Վիշապը եւ ազատեց կոյսը: Այսպէս, Ս. Գեղրդ Վիշապին սպամութեամբ աշխարհական համեստացաւ: Որովհետեւ Վիշապը կամ « բամսարկու օձը », իմշպէս պիտի ըսէր Յովհաննէս Աւետարանիչ իր Յայտնութեամ Գրքին մէջ (Յայտ. ԺԲ. 9) կը Շերկայացմէ Սատանային զօրութիւնը, շարութիւնը եւ բանութիւնը: Վիշապը կամ օձը մեզի կը յիշեցմէ Աստուածաշունչի Ծննդոց եւ Յայտնութեամ գիրքերու օձը կամ Վիշապը: Առաջինին մէջ Սատանան օձի միջոցաւ խարեց կիմը եւ մեղքով տիրեց աշխարհին, իսկ վերջին գրքին մէջ դարձեալ « կիմ մը՝ որ արեւը իր Վրան առած եւ լուսինը ոտքերում տակ. իր գլխում վրայ տասմերկու աստղէ պսակ մը, պիտի պայրարեր այդ Վիշապին ենտ », որ Սատանային զօրութիւնը կը խորհրդանշչէր եւ պիտի յաղթէր զայս: Այդ կիմը՝ Աստուածամյուն է (Հմտ. Ծմնդ. Գ., Յայտ. ԺԿ. 1-18):

Սատանամ՝ բանարկու օձը Շենգութեամբ խափած էր մեր նախամայրը եւ արգիլեալ պտուղէմ նաշակել տալով՝ իր իշխանութեամ տակ առած էր: Մեր նախամայրը երբ լսեց թէ այդ պտուղէմ ուտելով՝ աչքերմիմ պիտի բացուէիմ եւ աստուածներու պէս պիտի ըլլայիմ, առա եւ կերաւ եւ իր էրկամմ ալ տուաւ. ամ ալ կերաւ: Ի՞նչ էիմ այդ պտուղիմ մեղրի հրապոյր յատկամիշները կամ ախտերը:

Ա- Աղէկ էր կերակուրի համար,

Բ- Համելի էր աչքերում համար,

Գ- Տամեկալի էր իմաստում եւ աստուածներու պէս ըլլալու:

Ահաւասիկ այս երեք սխտաւոր յատկամիշները, որոնք ամբողջ մարդկութիւնը դժբախտութեամ եւ ողբերգութեամ ամդումնը առաջնորդեցիմ:

Առաջիմ- Աղէկ էր կերակուրի համար: Այսրամ աշխարհի մէջ տեղի կ'ունեամ պատերազմներ, ընկերայիմ ըմբոստութիւններ, յեղափոխութիւններ եւ տակնուվայութիւններ, որոնց խորք միշտ տմտեսակամ է, այսինքն՝ ուտելիքի համար ըմշաբաղութեամբ հարստութիւմ դիզել:

Երկրորդ- Համելի էր աչքերում համար:

Աչքի հանոյքը մանաւանդ այս դարուս մէջ, այնքան արծարծուած է եւ այնքան աւերմեր կը գործէ իր սինեմաներով եւ պոռնկազրական պատկերմերով եւայլ ։ . . . Հերովդէս Թագաւորի ծննդեամ տարեկարծիմ առթիւ՝ Հերովդիհադայի աղջիկը երբ պարեց հանդէսի սրահիմ մէջ, թագաւորիմ աչքիմ հանելի երեւցաւ եւ երդումով խոստացաւ մինչեւ իր թագաւորութեամ կեսը տալ իրեն: Աղջիկը նախապէս իր մօրմէմ խրատուած՝ Յովհաննէս Մկրտիչի գլուխը ուզեց սկսուելի մէջ: Թագաւորը նախ տրտմեցաւ. բայց իր երգումներում եւ իրեմ հետ նստող մեծամեծներում եւ հազարապետներում ամօրէմ հրաման ըրաւ որ տրուի . . . : Ահաւասիկ աչքի հանոյքը որ դառնութեամբ կը վերջանայ:

Երրորդ- Տամեկալի էր իմաստում ընելու եւ աստուածներու պէս ըլլալու:

Կ'ապրիմը բաներորդ դարու գիտութեամ աշխարհիմ մէջ, ուր մարդկութիւնը մերենայացած վիճակ մը ունի եւ ամէմ ինչ զիտական ակնոցով կը դիտուի: Մարդիկ միայն զիտութեամբ կ'ուղեց տալ երշամկութիւն եւ համգստաւէտ կեամբ: Պիտի հարցուի- Արդեօք մարդ արարածը իր երշամկութիւնը եւ խաղաղութիւնը գտա՞ծ է: Ոչ երբեք: Ապացոյց՝ որքան զիտութիւնը կը շատնայ՝ այնքան փորձութիւնները եւ գայթակղութիւնները կը բազմանան եւ մարդիկ ահ ու սարսափի մէջ կ'ապրիմ: Ինչպէս Սոլոյնոն Խմաստում կ'ըսէ. « Գիտութիւն աւելցնողը վիշտը կ'աւելցնէ » (Ժող. Ա. 18): Եթէ այդ իմաստութեամ սկիզբը՝ Տիրոջ երկիւղը շըլլայ (Առկ. Ա. 7) այն ատեմ աւերմեր գործելով՝ աշխարհը ամդումդիմ պիտի առաջնորդէ: Այսպէս սատանան օձի խորամանկութեամբ աշխարհը մեղրի մտցուց, երկիրը ամիծուեցաւ եւ իր իշխանութեամ տակ մտաւ: Խսկ Յիսուս պիտի ըսէր. « Գայ իշխան աշխարհին այսորիկ եւ յիս ինչ ոչ գտամէ: »

Այսօր աւելի քամ երբեք մարդկութիւնը պէտք ունի Ս. Գեորգի բարեխօսութեամ: Որովհենեւ Սուրբը Աստուծոյ կեմդամի ոյժը կը ներկայացնէ եւ զԱստուած կը տաճարակը: Սուրբը միջնորդ կը համբխանայ Աստուծոյ եւ մարդկութեամ միջնեւ, տեսակ մը ոսկի շղթամ՝ երկիրը երկիմը կապող: Սուրբը մեզի համար հրաշազործութեամ աղքիւր մըն է, եւ եկեղեցին ալ միշտ կենսունակ կը պահէ:

Սուրբ Գեորգ իր հաւատքի զօրութեամբ սպաննեց վիշապը, որ Սատանայիմ զօրութիւնը կը ներկայացնէր աշխարհիմ մէջ: Մեմ ալ մեր հաւատքի զէմբերով սպանազիմուած կարող ըլլանք Սատանայի հնարքներուն դէմ դնել: Ինչպէս կ'ըսէ Պողոս Առաքեալը.- « Մեր պատերազմը արիւմի եւ մարմնի հետ չէ, այլ իշխանութիւններու եւ պէտութիւններու հետ եւ այս խաւար աշխարհի իշխաններուն հետ, երկնաւորներուն մէջ եղող չար ողիմներուն հետ » (Եփս. Զ. 12): Այս ամէնը պէտք է ըլլայ յարատեւութեամբ, աղաշամքով, եւ ամէն ատեմ աղօքը ընելով:

ՎԱԶԵ Շ. ՎՐԴ. ԻԳՆԱՏԻՈՆԵԱՆ

Խօսուած Ռամէի Ս. Գեորգ վանուց մէջ, ուխտազնացութեամ օրը, Կիրակի,
21 Հոկտ. 1990: